

Od tu in tam

Delovni odbor Zimske pomoči v Belgradu je imel pod predsedstvom sokroge kralj. namestnika Vjere Perovič svojo sejo, na kateri sta bila tudi minister za socialno politiko dr. Budisavljevič in belgradski župan Jevrem Tomić. Govorili so o sredstvih, s katerimi naj bi se zagotovil uspeh akcije zimske pomoči in so v ta namen predlagali, da bi se izdali posebni kovinski znaki, katere bi prodajali po vsej državi. Obenem bi zaprosili poštne ministra za izdajo posebnih znamk zimske pomoči. Za te znamke naj bi veljale podobne določbe, kakor veljajo za znamke Rdečega križa, da bi jih bilo treba v določenem času lepiti obvezno zraven običajnih poštne znamke. Tako zimska pomoč ne bi bila odvisna zgolj od zasebne poudbe.

V Belgradu bo imel znameniti nemški učnjak dr. Bergius predavanje pod naslovom »Revolucija surovine«. Predavatelj bo seznanil svoje poslušalce z novimi dognanji, zlasti pri posebnem kemičnem predelovanju lesa in o svojem posebnem postopku, ki se imenuje hidroliza lesa. Izsledke dr. Bergiusa uporablja nemška industrija v velikem obsegu zlasti za izdelovanje raznih surovin, prvenstveno pa za pridobivanje tekočih goriv.

Večja skupina Nemcev, ki so doslej bivali v Albaniji se je skozi Split vrnila v domovino. Večinoma so bili to otroci in žene, kateri so se upakirali pred vojno, ki divja v Albaniji. V Split so se prepeljali z ladjo, od tam pa so potovali dalje z brzovlakom.

Subotička občina je sklenila na svoji zadnji seji dati svojim uslužbencem spričo draginje, ki vlada, trinajsto plačo. Obenem je župan dr. Lipovčević pozval delodajalce, naj bi sledili zgledu občine in tudi oni dali uslužbencem trinajsto plačo. Nato je občinski odbor razpravljal o predlogu za občinski proračun. Odobril je osnutek, ki znaša 39.360.000 dinarjev za prihodnje proračunsko leto. Občina je tudi sklenila dati 3000 dinarjev za Bitoljane.

Nenaden in nepričakovan sneg je povzročil v vsej državi velike prometne nepravilnosti. Lahek in suh sneg je veter raznašal z lahkoto in zato so bili zameteni skoraj povsod tisti deli prometnih zvez, ki teko skozi zaseke. V Južni Srbiji je temperatura padla na 10 stopinj pod ničlo, na mnogih krajih pa so zavili promet snežni zameti. Blizu Bitolje je bilo sredi poti zametnih tudi več osebnih avtomobilov. Podobno je tudi z avtobusnimi zvezami med Karlovcem in Bihacem. Zaradi zametov so ta promet morali ustaviti.

Nov železobetonski most preko Save so izročili prometu pri Bosanski Gradski. Doslej so tam imeli za glavno prometno zvezo med Slavonijo in Bosno pontonski most, ki je bil že star in je kot zasilen že osludil svoje. Novi most je dolg 240 metrov in širok devet metrov. Velja je 23 milijonov dinarjev.

Krivo se je končala zomica v vasi Gradeu blizu Veleša. Seifedin Ferhatović je sklenil ubiti mlado ločenko Culsumo in je v ta namen ugrabil svoja dva brata in svojega prijatelja Mehmeda. Vsi skupaj so šli v vas in počakali na priliko, da je odšel dekletov oče v mošejo. Tedaj so vrli v hišo in pograbili dekle. Ker se je pa upirala in začela kričati, so jo skušali na vse načine prepričati. Ker tudi to ni zaleгло, so jo pograbili in odpeljali. Njeno prijateljico pa je Seifedin tako zjezilo, da je rekel prijatelju Mehmedu, naj jo nekajkrat mahne. Mehmed pa je razumel to kot ukaz, naj jo ubije. Potegnil je nož in uporni nevesti zadal devet udarcev v hrbet. Nesrečnica se je zgrudila mrtva, napadalec pa so pobegnili. Sodisce je obsodilo morilca na 18. Seifedina na 16 let roboje, ostala dva sodelavca pa na tri leta roboje.

Tri ljudi so ubili neznani razbojnik v vasi Grdovu pri Podujevu. H kmetu Mitfaroviću so prišli trije prijatelji, ki so hoteli za enega svojih tovarišev izprostiti njegovo hčerko. Kmet je goste pogostil in jih zvečer povedel v sobo k spanju. Sredi noči pa je zaslišal strele ob svoji hiši. Skočil je in šel pogledat v sobo. Toda tam je s strahom zagledal grozno razdejano. Vsi trije njegovi gostje so bili od strela iz neposredne bližine razmesarjeni. Razbojnik so bili med tem že pobegnili. Kakor mislijo domačini, gre za krvo masčevanje.

Strahovita burja na Primorju je zahtevala tudi svoje žrtve. Albanska jadrnica »Bulgarija« je vozila od Valone proti Sušaku. Ko je prispela do Murderja, jo je burja zanesla proti plitvini in nedoma se je jadrnica znašla na ostru čeri. Trup se je pretrgal, jadrnica pa se je začela naglo potapljati. Od šestih mornarjev sta se dva rešila s plavanjem, ostali štirje pa so utonili. Pri Uljanu pa se je ponesrečila italijanska ladja »Capodistria«. Ladja je plula iz Albanije proti Trstu in je vlekla za seboj šlep. Ladja je zadel na čer, da je voda začela vdirati vanjo. Posadka se je takoj ukreala na šlep, jadrnica pa se je kmalu nato potopila. Prebivalci z Uljana so videli nesrečnike in jim šli s čolni na pomoč ter jih prepeljali na suho.

Šele sedaj, ko so se reke v Bosni začele odtekati in zapuščati poplavljeni ozemlje, se vidi velikanska škoda, ki so jo reke povzročile. Ugotovili so že, da je voda razrušila čez tisoč hiš, pokodovala pa okrog 2000. Voda je uničila tudi vse vodnjake. V okraju Brčko je sedaj samo še en vodnjak, ki daje zdravo in neokuženo pitno vodo. Prizadeti krajem groze boleznii in epidemije, ker je voda dvignila in raznesla vsa gnojlišča in greznice in sedaj povsod močno smrdi. Prav tako je voda razlila številna pokopališča.

Splitska tovarna cementa je v ponedeljek prenehala obratovati. V veljavno je stopila odredba tovarniškega vodstva, ki je že pred mesecem odpovedalo svojim delavcem in nameščencem zaposlitve. Tovarna ima na zalogi okrog 3000 vagonov cementa, obrat pa je morala ustaviti zaradi prenehanja izvoza.

Večina zastopstev žezceanskih parobrodskih linij v naši državi je prenehala delovati in je opustila svoje nameščenice ter zaprla lokale. Vojna je namreč naredila konec potovanjem čez ocean. Kot zadnja so delovala še nemška in italijanska zastopstva, toda z vstopom Italije v vojno sta tudi ti dve zastopstvi nehali delati, vendar pa sta obdržali še svoje nameščenice.

Z zaporno kaznijo enega meseca in večjo denarno kaznijo je bil obsojen poslovođa Batove podružnice v Krušju, ker je bil prodajal čevlje dražje, kot bi smel, obenem pa je od odjemalcev zahteval, da kupijo zraven še nogavice. Kdor namreč ni hotel kupiti tudi nogavice, mu pa tudi čevljev ni hotel prodati. V Sremski Mitrovici je bil obsojen na 40 dni zapora in 30.000 dinarjev denarne kazni trgovec Nikolič, ker je bil bombazno predivo prodajal predrago.

KINO MATICA

Telefon 22-41

ob 16., 19. in 21. uri

Za Miklavža predvajamo nepozabljivo in vedno zaželeno pravljico

Snegulčica

Magično delo Walt Disney-ove genialnosti — Večna lepa simfonija barv, glasbe in duhovitosti.

Izseljenstvo in naše šole

Mladino je treba pritegniti k delu, da bo čutila za našo kri v tujini

Ljubljana, 3. decembra.

Banska uprava je razposlala šolam predavanje o izseljenstvu in v posebni okrožnici določila, da se bo izseljenški teden letos vršil na naših šolah od 1. do 8. decembra. V teh dneh naj se na vseh šolah v vsakem razredu posveti ena ura ura izseljenškemu vprašanju. Učitelji naj mladini razložijo, da so naši rojaki, ki si morajo služiti kruh v tujini, važen del našega narodnega telesa. Opozor naj jo, da je naša sveta dolžnost, delati na to, da jim bo v srih vedno ostala živa zavest njihove narodne pripadnosti in da tako vezi, ki jih vežejo na domovino, ne bodo popustile, temveč bodo postale vedno močnejše.

Tako okrožnica! Pomembno je, da se je ta spominski izseljenški teden na naših šolah začel z izseljenškimi nedeljo, ki je namenjena vsej slovenski javnosti, in na velik državni praznik našega zedinjenja. Misli zedinjenja in izseljenstva sta si zelo blizu: na dan, ko se veselimo združenja v svobodni državi, se moramo spominjati vseh onih stolisov, ki tega niso bili deležni, vseh, ki so ostali za mejami ali raztreseni po vsem svetu.

Glede problema izseljenstva na naših šolah posnemamo nekaj misli iz razgovora s strokovnjakom v teh stvareh. Res je, da si izseljenstvo le počasi utira pot v naše šole, čeprav je v vsakim letom nekoliko boljše. Mladina se uči o davnih kulturah, tujih zemljah in narodih, uči se tujih jezikov in spoznava zakone prirode itd., le o usodi Slovencev v tujini sliši malo ali nič. Prav tako tožijo dijaki sami. V neki izjavi toži dijak: »V šoli se učimo marsikaj zanimivega v zgodovini in zemljepisju, o naših izseljencih, zlasti o izseljenški mladini, pa ne slišimo niti besedice...«

Koliko na tem polju store drugi narodi, n. pr. naši severni sosed, ki so na pobudo izseljenških institutov naravnost uvedli v vse šole obvezen pouk o manjšinskem in izseljenškem vprašanju!

Kako naj bi se izseljenstvo vplelo v pouk na naših šolah? Za to se mora najti čas in prilika že pri ljudskošolskem pouku in posebno v listih za te šole. Predmet otrokom ne bo tuj, saj so morda prav njihovi starši, bratje in sestre v tujini med izseljenci. V Nemčiji vsak ljudskošolski otrok iz knjig in pouka ve, kje so Kočevjarji in kako da se jim godi... Ljudskošolski otroci se tudi že lahko praktično udeležujejo v reševanju problema s tem, da zbirajo knjige, zvezke, razglednice in dr. in jih pošiljajo po naših izseljenških ustanovah rojakom v tujino.

Na srednjih šolah naj se izseljenstvo obravnava že čisto sistematično. Snov o Slovenceh v tujini spada v nacionalno skupino, v pouk zgodovine, zemljepisja, književnosti in jezika, dalje v vse učbenike in čitanke za te predmete, prav tako tudi v dijaške liste, društva in njihova predavanja. Pouk naj spremljajo slike, statistike, zemljevidi in grafičoni, kar jih pač imamo na razpolago. V izseljenškem tednu naj se dijakom dá čim več pobude, da se lotijo študija slovenskega problema prve vrste. Dijaki, ki ob velikih počitnicah pridejo v inozemstvo, naj ne obdružujejo samo tujino, temveč naj obiščejo tudi kolonije naših bratov in sester. Počitniška in druga zborovanja naj imajo vedno v programu tudi predavanja o izseljenstvu. Dobro bi bilo, da bi se s pomočjo oblasti izdelal za šole enoten načrt s pravili za izseljenške odseke, ki naj bi se ustanovili pri dijaških društvi ali zase.

Na univerzi bi se morala ustanoviti stolica s seminarjem za izseljenško vprašanje v zvezi z manjšinskimi ali za sebe. Seminar bi nam moral zbrati zanesljive podatke in na podlagi njih izdelati zemljevide slovenskega izseljenstva. Znanstvene revije bi se morale čim več baviti s problemom.

Po teh mislih strokovnjaka smo se pozanimali, v koliko se naša mladina že bavi z izseljenstvom. Je nekaj šol v Sloveniji, ki so se naravnost zglede odločile narodni dolžnosti. Začutile so, da izseljenstvo ni stvar posameznikov, temveč vsakega izmed nas, stvar vsega slovenskega naroda. Z veliko ljubeznijo in iznajdljivostjo so ponekod šli dijaki na delo pod vodstvom zavodnih vzgojiteljev ter predavali, debatirali, zbirali knjige, slike, znamke, denar, prst slovenskih tal itd. Začelo se je dopisovanje v koticke za izseljenško mladino, pa tudi med dijaki in izseljenci se je pričelo živahno pomenovanje.

Športne vesti

Zadnje kolo slovenskega nogometnega prvenstva. V nedeljo zaigra vseh osem slovenskih ligaskih klubov svojo zadnjo prvenstveno tekmo. Slovensko nogometno prvenstvo bo torej v nedeljo že končano.

Nedeljski spored v slovenski ligi v nedeljo bo: v Ljubljani: SK Ljubljana:SK Kranj; v Trbovljah: SK Amater:SK Mars; na Jesenicah: SK Bratstvo:SK Železnikar; v Mariboru: SK Maribor:SK Olimp.

Še eno tekmo v Ljubljani pa bosta zaigrala SK Kranj in SK Mars. Prva tekma med imenovanimi kluboma je bila namreč razveljavljena.

Hrvatska:Madžarska. V nedeljo igra v Zagrebu kompletna madžarska nogometna reprezentanca, ki je prejšnjo nedeljo igrala v Genovi proti reprezentanci Italije. Za to srečanje vlada v Zagrebu seveda izredno zanimanje. Računajo, da se bo hrvaški nogometni reprezentanci posrečilo premagati Madžare in s tem maščevati svoj prvi letošnji neuspeh v Budimpešti. Prvo tekmo v Budimpešti so namreč dobili Madžari v razmerju 1:0.

Niti madžarska niti hrvaška reprezentanca še nista dokončno določeni. Po vsej verjetnosti pa bosta nasprotnika nastopila z naslednjimi igralci: Madžarska: Csikos, Pakozdi, Biro, Sarosi III., Polgar, Lazar, Kincses, dr. Sarosi, Spielmann, Bodola, Gyetyal.

Hrvatska: Glaser, Brozović, J. Matošić, Rafanelli, Jazbinšek, Džanič, Cimermančič, Wölfl, Lešnik, Fr. Matošić, Matekalo.

Istočasno pa nastopita v Splitu reprezentanci madžarskega in hrvaškega podmladka.

Slovenska kolesarska zveza. (Službeno.) Pozivajo se vsi kolesarski klubi oz. sekcije na področju Slovenske kolesarske zveze, da se po svojih delegatih gotovo udeležijo plenarne seje, ki bo v nedeljo, dne 8. t. m., ob 9. uri dopoldne, v Celju v prostorih kavarne »Evropa«. Ker se bo razpravljalo o nujnih zadevah, tičočih se smernic Slovenske kolesarske zveze z nastalim položajem v pogledu vrhovnih kolesarskih forumov, je potrebna čim večja udeležba od strani delegatov. — Odbor.

Vremensko poročilo

Kraj	Barometer	sko stanje	temperatura	relativna vlažnost	oblačnost	Veter	Pada-vine
			naš. v. C.	naš. v. %	(— 10 — 10)	(amer. jakost)	m/m vrsta
Ljubljana	771.0	0.4	-7.4	90	100	0	—
Maribor	769.0	-5.0	-11.0	90	0	0	—
Zagreb	773.0	3.0	-5.0	50	3	NW,	—
Belgrad	772.9	2.0	-2.0	90	10	0	—
Sarajevo	772.5	1.0	-2.0	80	10	0	—
Vis	769.2	6.0	2.0	70	0	NW,	—
Split	769.6	10.0	3.0	50	0	NE,	—
Kumbar	767.5	14.0	7.0	70	0	NE,	—
Zirje	768.7	7.0	2.0	60	0	NE,	—
Dužpevnih	767.4	11.0	5.0	50	0	NE,	—

Vremenska napoved: Delno oblačno in mrzlo z jutranjo meglo. Najnižja temperatura na letališču je —9,5 Celzija.

Koledar

Danes, sredo, 4. decembra: Barbara. Četrtek, 5. decembra: Saba.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjinih 5; mr. Kurat, Gosposvetska c. 10 in mr. Bohinec ded., Rimska c. 51.

Za Miklavžev večer dne 5. t. m. ob 7 zvečer v franciskanski dvorani so se vstopnice na razpolago v pisarni »Pax et bonum« franciskanskega pasaza in sicer od 12—4 din navzdol. Ker je čisti dobiček namenjen za božično ubožnih družin, sodelujeta iz prijaznosti virtuoz na kitari g. Stanko Prek in poznani šaljevec dr. Morello. Miklavž bo obdaroval otroke po vrstnem redu kakor bodo prihajali darovi, katere se lahko oddajajo v pisarni »Pax et bonum«. Telefon št. 43-63.

9. prosnetni večer, ki bo v petek, 6. decembra, bo z umetniškega stališča zelo zanimiv. Ta večer nam bo vseučilski prof. dr. F. Stele predstavil slovenske Marije, to je najlepše slike, ki nam predstavljajo Mater božjo, ki so jih naslikali slovenski umetniki. Skoraj je ni družine, ki ne bi imela v svojem stanovanju Marijine podobe. Te podobe so največkrat delo tujih umetnikov, razne kopije tujih narodov. Potrebno je, da se tudi tukaj podpira predvsem domača umetnost. Vabimo še sedaj cenj. občinstvo na ta prosnetni večer. Predprodaja vstopnic pri Prosnetni zvezi in v trgovini Sfiligoy.

Predavanje Ljudske univerze in prirodoslovnega društva danes odpade, ker je dvorana zasedena.

Jegličevci! Miklavž vas pride obiskat v petek, 6. decembra ob 20 v dvorano Rokodelskega doma. Vstopnine ni.

Mamice, očetje! Kaj ne da želite Vašim malim, ki še verjamejo v čudovito zgodbo o sv. Miklavžu, ohraniti to srečo čim dalj! Pripeljite jih zato v četrtek, 5. decembra ob 4 popoldne v dvorano društvenega doma, kjer jim pripravljamo ženski odsek Prosnetnega društva — prelepo presenečenje. Sv. Miklavž — bogato obložen z darili — ljubeznivo vabi svoje ljubljence.

Komercialni tečaj za mizarje. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi za mizarstvo mojstre in pomočnike poseben komercialni tečaj, ki bo v Ljubljani v prostorih Tehniške srednje šole dvakrat na teden ob delavnikih med 18. in 20. uro zvečer. Otvoritev tečaja bo v ponedeljek, 16. decembra t. l. ob 18. uri. Pri tej priliki se bo dogovorilo z udeleženci določilo, katere dneve v tednu bi se poučevali nadaljne učne ure. Pisemne prijave za tečaj je treba poslati najkasneje do 10. decembra t. l. na naslov: Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani.

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Ljubljana, Prešernova 44

Maribor, Vetrinjska 30

Ljubljansko gledališče

DRAMA — začetek ob 8 zvečer

Četrtek, 5. decembra: Ob 15. Snegulčica. Mladinska predstava, združena z obiskom sv. Miklavža. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ob 20. Skrivnice. Red Četrtek.

Petek, 6. decembra: Cigani. Red B. Sobota, 7. decembra: Krog s kredom. Izven.

OPERA — začetek ob 8 zvečer

Sreda, 4. decembra: Friderika. Premiera. Red premierski. Gostovanje tenorista Josipa Gostiča. Četrtek, 5. decembra: Jenufa. Red A. Gostovanje tenorista Josipa Gostiča in altistke Elze Karlovčeve.

Petek, 6. decembra: Zaprtlo. Sobota, 7. decembra: Carmen. Izven. Gostovanje Elze Karlovčeve.

Mariborsko gledališče

Sreda, 4. decembra: zaprtlo.

Četrtek, 5. decembra: zaprtlo.

Petek, 6. decembra, ob 15: »Pikica in Tonček«. Premiera.

Gospodinja in otroška vzgojiteljica — do sedaj pri francoskem atašeju v Belgradu, ki pa je odpotoval, išče namestitve pri boljši družini. Ponudbe na upravo »Slov. doma«.

Še je čas

da si naročite „Slovenčev koledar“

Do 8. decembra 1940 naj vsak naroči in plača naročnino zanj — 10 dinarjev.

Po 8. decembru bo koledar občutno dražji.

Kdor je samo naročil koledar — pa ga še ni plačal — naj ga takoj plača.

Poslužni naj se nemudoma položnice, ki je bila priložena »SOVENSKEMU DOMU«. Kdor do 8. decembra 1940 ne bo plačal koledarja, ga ne bomo mogli smatrati za naročnika. — »Slovenčev koledar« je parastel kar na 250 strani in bo res prelep dar vsem naročnikom »Slovenca« — »Slovenskega doma« — »Domoljuba«.

rup razvalin, ki so ostale od sovražnega letala. Znamenje, v katerem se na splošno utegne končati sedanja vojna, če bo res trajala še nekaj let, kakor je to napovedal v svojem zadnjem govoru predsednik kanadske vlade, Mackenzie King.

Iz govora na zborovanju ameriških industrijalcev:

»Sedanja vojna je vojna letal, rušilcev in trgovskega brodovja«

Na zborovanju industrijalcev v New Yorku je imel znani ameriški časnikiar Will Stoneman, ki slovi po svojih člankih v časopisu »Chicago Daily News«, zanimiv govor, v katerem je med drugim izjavil:

»Sedanja vojna je vojna letal, rušilcev in trgovskega brodovja. Vojno bo moči dobiti z deset tisoč letal, z več sto rušilci in milijoni ton trgovskega brodovja.

Združene ameriške države so edine velike prijateljice Velike Britanije, morejo pa proizvajati vse, kar je potrebno, če smo le mi, Amerikanci, pripravljeni uvesti štirindvajseturni delavnik. Mi pa moramo biti pripravljeni delati v treh zmenjavah. Tudi

se ne smemo ustrašiti nobenih žrtv v denarju in energiji.

Časnikar Stoneman je zlasti obsojal zablodo, češ da bi Združene ameriške države lahko bolj podpirale Veliko Britanijo, če bi ostale izven sedanje vojne, kakor pa če bi v vojno šle. To zmoto je imenoval »usodno« ter pripomnil:

»Običajni dokaz, ki ga navajajo v priloge ne-spametne zablode, je tak, da žali razumništvo našega naroda. So tudi takšni, ki pravijo, da bomo mi, če bomo šli v vojno, potrebovali vsa letala, vse ladje-cisterne in ostale ladje, kakor tudi vse topove zase in da jih je zato treba prihraniti zase. Tudi to žali razumništvo ameriškega naroda.«

Nič več Taranto, pač pa Spezzia ali Napoli

Italijani so si po angleških poročilih izbrali namesto Taranta novo vojno luko, ki bo bolj oddaljena, zato pa manj pomembna

Mornariški strokovnjak časopisa »Daily Telegraph« je napisal članek, v katerem se bavi s pomorsko bitko med italijanskimi in angleškimi bojnimi ladjami in letali južno od Sardinije, z bitko, ki se je odigrala sredi prejšnjega tedna in o kateri so potem z obeh strani poročali o zmagi. Med drugim v svojem članku ta angleški strokovnjak piše, da so Italijani priznali, da sta bili pri tem spopadu dve italijanski ladi zadeti, in sicer križarka »Fiume« in novi rušilec »Lanciere«. Dalje poudarja, da je križarka »Fiume« ena od sedmih italijanskih težkih križark, od katerih sta bili dve vrženi pri Tarantu iz stroja. Rušilec »Lanciere« ima 1620 ton, lahko pa vozi »hitrostjo 39 vozlov na uro. Dograjen je bil šele lani. Podoben italijanski rušilec »Angliere«

je bil potopljen pri spopadu z angleškimi ladjami »Ajax« in »York« pretekli mesec. Omenjeni mornariški strokovnjak pri listu »Daily Telegraph« pravi potem, da je najvažnejše to, da si je italijanska vojna mornarica izbrala novo oporišče, ki je bolj oddaljeno in ki mu ne preči takšna nevarnost kot pa Tarantu. Pisci ni znano, ali je to Spezzia ali pa Napoli, pripominja pa, da niti Spezzia niti Napoli nimata v vojaškem oziru tistega pomena kot Taranto, če gre za zavarovanje prevoznih ladij v smeri proti Albaniji in Libiji.

Svoja izvajanja zaključuje s pripombo, kako velike moralne posledice je rodilo torpediranje treh italijanskih bojnih ladij in dveh križark pri Tarantu in uspeh angleških ladij pri Sardiniji.

Laskavo italijansko priznanje Angležem:

»Tudi Angleži razpolagajo z veliko dozo hrabrosti!«

Zadnjič je italijanski časopis »Popolo d'Italia« zelo laskavo pisal o odporu angleških vojakov. Takošno pisanje naj bi med drugim dokazovalo tudi, da Italijani — kakor je zadnjič v svojem govoru poudarjal italijanski ministrski predsednik Mussolini — omenjajo v svojih poročilih ne le to, kar je za Italijo in njeno vojno ugodnega, pač pa tudi, kar ni ugodno, to se pravi, da poročajo strogo nepristransko. S takšnim pisanjem Mussolinijevega »Popolo d'Italia« se bavi v eni svojih zadnjih številki tudi »New York Times« in med drugim pravi:

Najprej izpovedujete svojo trdno odločenost, da boste uničili britansko cesarstvo prav tako, kakor je bila razdejana starodavna Kartagina, potem pa pišete, da veak človek v Veliki Britaniji opravlja vestno svojo dolžnost. Morda imate razloge, da naenkrat spoznavate da tudi Angleži razpolagajo z veliko dozo hrabrosti in energije. Morda bodo bližnji dnevi prinesli nova odkritja. Morda se bo nekega dne zvedelo, da niso samo Grki tisti, ki otežkočajo vojaške operacije na albanem bojišču. — Morda se bo nekega zvedelo, da borci z baletskim

ogrinjalom niso nihče drugi kot Skotje v svojih elovitih narodnih nošah.

»Na zapoved kraljice«

se imenuje veliki zgodovinski film, v katerem igrata glavni vlogi slovita igralka Errol Flynn in Bette Davis. Na slikki vidimo prizor iz tega filma. Roman, po katerem je bil film narejen, bo začel v nedeljo prinašati naš list. Opozorite na to svoje znanee in prijatelje!

Na Grškem preskušajo svoj način vojskovanja

»Skušnje, ki so si jih in ki si jih bodo še pridobili na Grškem, bodo dragocene za priprave na veliko angleško ofenzivo...«

Da se Angleži v sedanji vojni tudi marsikaj nauče, kar jim utegne priti v bodoče še zelo prav, je izven vsakega dvoma. Tako so dobili gotovo lepe nauke že na Poljskem, potem na Norveškem in v Holandiji ter Belgiji, zdaj pa imajo spet novo priliko na grško-italijanskem bojišču, da se kaj nauče, morda kaj takšnega, kar utegne biti pri morebitnem nemškem vdoru na Angleško odločilne važnosti.

S temi novimi pridobitvami na vojaškem polju se v eni svojih zadnjih številki bavi tudi angleški časopis »Daily Telegraph«, kjer se neki letalski strokovnjak bavi zlasti z boji na Grškem oziroma v Albaniji. Med drugim poudarja, da je britansko letalstvo imelo na Grškem lepo priložnost, da prikratk praktično preskusi svoje načine letalskih napadov, načine, do katerih so angleški strokovnjaki prišli po dolgotrajnih raziskovanjih in proučevanjih. Za zaključek pripominja omenjeni angleški letalski strokovnjak, da je trdno prepričan, da je angleško letalstvo sposobno sodelovati z vojsko na suhem mnogo učinkoviteje in bolje, kakor pa pri prejšnjih epopadih na zahodu. To sodelovanje letalstva s kopenskimi vojsko pa ni pri spopadih na grško-italijanskem bojišču samo bolje kot je bilo prej na angleški strani, pač pa je celo dosti popolnejše, kakor ga je mogoče ugotoviti celo med nemškimi vojaškimi letalskimi in kopenskimi silami. V grški vojni je britansko letalstvo zelo pogosto začelo napadati sovražnika v strogolavih poletih. Angleški letalci so izkoristili prednosti nizkih poletov bombnikov. — Grška vojna bo angleškemu letalstvu dala lepo priložnost, da temeljito preskusi svoj način vojskovanja in svoje zamisli, ki se stare komaj nekaj mesecev Grške skušnje bodo dragocene pri pripravi za veliko angleško ofenzivo, brez katere si ni mogoče zamisliti uspešnega konca vojne.

Kakor se vidi iz teh izjav angleškega časnikarja in obenem letalskega strokovnjaka, kakor ga imenuje to angleško poročilo, se Angleži res pripravljajo celo na ofenzivo v prepričanju, da se sicer sedanja vojna ne bo še tako hitro končala, pa morda za Anglijo tudi ne uspešno. Letalski strokovnjak pa žal ne pove, na katerem odseku namerava angleška

vojska izvesti ta svoj protinapad. Morda je udeležbo britanskega letalstva v vojni med Grčijo in Italijo že treba v tem smislu razumeti. Napad na britanskega otočja na Nemčijo, namreč tak napad, ki bi prinesel hiter konec sedanji vojni, si je pač prav tako težko zamisliti, kot uspešen napad v nasprotni smeri, namreč vdor na Angleško. Tudi tega še dolgo časa napovedujejo in gotovo tudi res pripravljajo.

Churchillova otroka tudi že slovita

Tudi otroka — če ju še smemo tako »ponizevati« — angleškega ministrskega predsednika Churchill sta si pridobila že velik sloves na polju njegovega udejstvovanja. Njegov sin Randolph Churchill je prav te dni z uspehom začel svojo politično kariero, Churchillova hči Sara pa je tudi že zelo priljubljena kot filmska igralka.

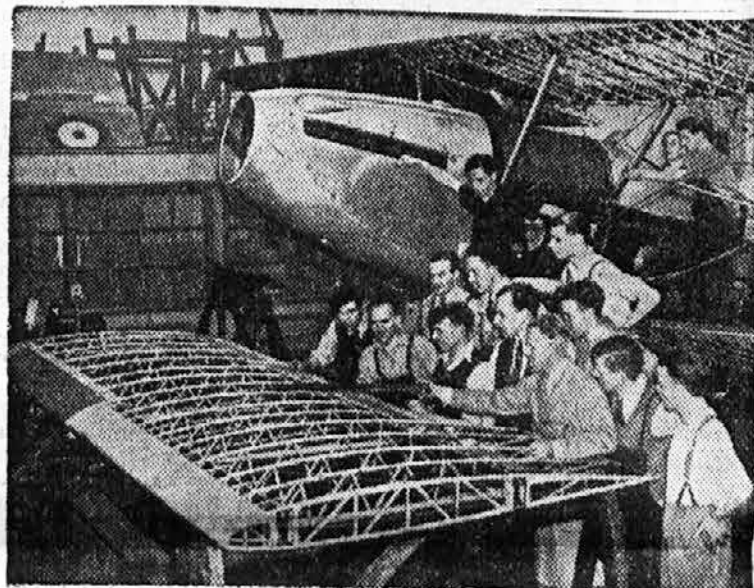
V časopisih smo zadnjič brali, da je imel Randolph Churchill pri neki priložnosti v angleški spodnji zbornici govor, ki je naredil na poslance globok vtis. Posebno so bili poslušalci navdušeni nad njegovimi govornimi sposobnostmi. V angleški politični krogi so trdno prepričani, da Randolph Churchill še mnogo obeta kot bodoči politik in državnik.

Sara Churchillova si je — kakor rečeno — že tudi pridobila mnogo oboževalcev kot filmska igralka. Svojo kariero je začela kot statistinja — tako se navadno začne pri vseh — toda kmalu so gledališki strokovnjaki prišli do prepričanja, da je Sara sposobna še za kaj več kot samo za statistinjo. Zato je tudi hitro napredovala. Te dni bo nastopila v glavni vlogi v nekem delu Noela Cowarda skupno s svojim možem, tudi že znanim filmskim igralcem Victorjem Oliverom. Sara Churchill je poleg tega tudi odlična avtorica šlagerjev. Zlasti je priljubljena njena pesem »Dajem svoje srce«. Poje jo v nekem ameriskem filmu znana igralka Danielleova.

Anglija in njena skrb za bodočnost

Po svojih tovarnah, kjer izdelujejo nova letala, so Angleži zelo pomnožili število delavcev in strokovno izsolanih ljudi, da v bližnji bodočnosti, ki je tako zelo negotova, ne bi trpeli več tolikšnega pomanjkanja letal.

»N' mav čez izaro«

Slovenski kmet — vir narodnega zdravja

»Koroški Slovenec« podaja o slovenskem kmetu zanimiva razmišljanja, iz katerih posnemamo:

»Kar nas je Slovencev na Koroškem in Slovenec vobče, smo ali kmetje ali pa smo izšli izpod kmečke strehe. Preprosti kmečki dom sredi žive narave je pravi spomenik naše narodne zgodovine, živi dokument sedanosti in garant naše narodne bodočnosti.

Naši davni predniki so se pred davnimi stoletji naselili na tej zemlji kot kmetje, zarili so se vanjo ko krti, si v trdem znoju trgali iz nje kruh in življenje, krtili njena polja, gorovja in vodovja. Vsa naša zgodovina od ere minulega stoletja je zgodovina slovenskih kmetov, branilcev zemlje in lastnine pred oblasti željnimi vpagi in odločnih zagovornikov kmečkega prava pred fevdalno gospodsko srednjega veka. Kmetje in kmetice so bili očetje in matere prvih zavednih Slovencev na koroških tleh — Matije Ahacija, Urbana Jarnika, Matije Majerja, Andreja Einspielerja, Antona Janežiča. Kmet je bil deželni in državni poslanec koroških Slovencev — France Grafenauer, Kmetje so bili naši narodni peoniki Miha Andrejaš, Andrej Suster-Drabosnjak, France Lesičjak.

Naš kmečki dom varuje, kar je danes slovenskega idealizma med nami. Kakor korenina je, ki sili vedno v novo rast. Vir zdravja in moči je, ki prekipeva še v mesta in velemešta, da se vedno spet polnijo s svežo krvjo in nedotaknjenim zdravjem. Ohranil je naravnost, ker ga ne zadovoljujejo življenjski nadomestki, marveč se mu venomer hoče sončnih in pravih življenjskih oblik. Drugod poteka življenje čisto v sunkih, v akcijah in reakcijah pravijo, v kmečkem domu pa teče življenje svojo zlato srednjo pot. Medtem ko je ostali svet zabredel v blodnje materializma, je kmečki rod čuval in ohranjal čisto narodno ljubezen in neskaljeni idealizem. Zemlja mu je posredovala materinstvo da je gojil in častil, kar so drugi teptali in onečevali, in gradil, kar so drugi razdirali in rušili. Ostal je kmečki dom sredi civiliziranega sveta resnična zibelka narodov in držav in med nami koroškimi Slovenci je danes živi dokument naše bitnosti in našega slovenskega idealizma.

Ni nas strah bodočnosti! Kancelar Hitler je o svojem narodu dejal, da bo nemški narod kmečki narod ali pa ga ne bo. Izgovoril je posredno s tem stavkom čudovito modrost: Evropa dogledne bodočnosti bo ak Evropa kmetov, Evropa čistega, resničnega idealizma, ali pa bo utonila v temi razkrajajočega materializma.

Slovenski vojak piše iz Francije

»Koroški Slovenec« objavlja pismo vojaka-Slovenca, ki ga ponatiskujemo: »Lekreno se vam zahvaljujem za redno dostavljanje slovenskega tednika. Kot drag tovariš me spremlja na vseh mojih potih. Vedno me obide veselje, ko me najde in mi prinese košček moje do-

movine. Lani me je obiskal v zakotnih vasicah zapada in zbujal zanimanje mojih gostiteljev, ki niso vedeli, da smo tudi koroški Slovenci na svetu. Našel me je v oserju naše velike države, in spet, ko smo prodirali ekoozi Maginotovo črto. Neverjetno se sliši, da sem ga nekoč dobil, ko smo počivali tik ceste sredi vojnega pohoda. In ko sem sedaj nekje v Franciji, mi tedensko prihaja, da ga prebiram, ko se moji tovariši pomenkujejo v svojih domačih narečjih. Nepopisno sem vesel svojega prijatelja, ki mi nadomestuje družino in domovino.

Vojak Anton Mohor.

Nekaj zanimivih podatkov o VDA

Te dni so pobirali po vseh solah pa tudi po ulicah je nabirala šolska mladina prispevke za mejno nemstvo. Pri tej priliki so nemški listi objavili pregled Društva za zamejno nemstvo VDA (Volksbund für das Deutschtum im Ausland). Društvo ima vključenih skupno 41 pokrajinskih zvez, ima 23.260 skupn na 43.600 solah, dalje ima 70.000 častnih in 5 in pol milijona rednih članov. Doslej je razdelilo 2362 stipendij in 1938 dijakom omogočilo izobrazbo v 35 različnih poklicih. V 16 državah vzdržuje 1339 knjižnic z 59.264 knjigami in 474 šolskih knjižnic. Razdeljenih je bilo 11.500 pesmaric, 295 godal in 86 fanfar. Močno se briga za kmetijske delavce, ki jim posreduje meeta, odkazuje stanovanja, jih oskrbuje z berilom itd. Posebnega skrbstva je deležno žensstvo. Izselencem in družinam s številnimi otroki je društvo posredovalo obleke in drugih potrebščin v teži 22.500 kg. Propagandno delo je vršilo 12.000 govornikov na 3000 zborovanjih.

RADIO

Program radio Ljubljana

Četrtek, 5. decembra: 7. Jutranji pozdrav. 7.08 Napovedi, poročila, 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45, 12. Naša pesem (plošče), 12.30 Poročila, objave, 13. Napovedi, 14. Poročila, 17.30 Miklavževanje za otroke, 19. Napovedi, poročila, 19.25 Nac. ura, 19.40 Glasbeni utrinki (plošče), 20. Miklavžev semeni, 22. Napovedi, poročila, 22.15 Harmoniko igra g. Milan Stante.

Drugi programi

Četrtek, 5. decembra: Belgrad: 21.10 Zbor. Zagreb: 20. Preno otvoritve gledališča v Sp. — Beromünster: 20.15 Kom. konc. — Bratislava: 18.40 Slovaške narodne — Budimpešta: 20.10 Mozartove skladbe — Praga: 19.20 Večerni konc. — Sofija: 21.30 Violina — Sottens: 20. Klavir — Stockholm: 20. Simf. konc. Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40. Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30. Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30. Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.